

موضوع:

تفسیر: ۱۲۹ (قرآن: ۳۰۱)

گروه مخاطب:

- تخصصی (ملاط و مستجویان)

شماره انتشار کتاب: چاپ اول، ۲۰۹۶

مسلسل انتشار (چاپ اول و بار چاپ): ۶۹۲۹

کتاب‌های پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی / ۴۳۴

کتاب‌های پژوهشگاه فرهنگ و معارف قرآن / ۱۱۰

صفوی، محمدرضا، ۱۳۲۷ -

تفسیر آموزشی قرآن کریم: بیان جایگاه کلمات و جملات در قرآن / سید محمد رضا صفوی: تهیه پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، پژوهشگاه فرهنگ و معارف قرآن - (ویراست ۲) - قم: مؤسسه بوستان کتاب، چاپ و نشر دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، ۱۳۹۶.

ج - (مؤسسه بوستان کتاب: ۲۰۹۶. کتاب‌های پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی) - کتاب‌های مرکز فرهنگ و معارف قرآن: (۱۱۰) (قرآن: ۳۰۱)، تفسیر: (۱۲۹)

(ج-۴) 2-1364-09-ISBN 978-964-760-3-3 (دوره) / ISBN 978-964-760-3-3

فهرست نویسی براساس اطلاعات فیا.

Sayid Muhammad-Reza Safavi, An Educational Exegesis of The Holy

ص، ع، به انگلیسی:

Quran.

کتاب‌نام:

چاپ ششم: ۱۳۹۷.

۱. تفاسیر شیعه - قرن ۱۴ - راهنمای آموزشی، فرهنگ اسلامی، پژوهشگاه فرهنگ و معارف قرآن. ۲. دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، معارف پژوهشی، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، پژوهشگاه فرهنگ و معارف قرآن. ۳. دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، مؤسسه بوستان کتاب. ج. عنوان: ۴. عنوان: بیان جایگاه کلمات و جملات در کلام.

۲۹۷ / ۱۷۹

۷ ت ۷ ص ۹۸ / BP

شماره کتاب‌شناسی ملی: ۲۴۳۲۶۵۸

۱۳۹۷

تفسیر آموزشی قرآن کریم

بین جایگاه کلمات و جملات در کلام

جلد چهارم

ویرایش دوم

پیشگفتار

تهیه: پژوهشگاه علوم و معارف اسلامی

پژوهشکده فرهنگ و آداب

بیت

۱۳۹۷

تفسیر آمرزش برآن کی ۱ ج ۴

(بیان جایگاه کلمات و جملات در کلام)

● نویسنده: سید محمد رضا نوری

● تهیه: پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی / پژوهشکده فرهنگ و معارف قرآن

● ناشر: مؤسسه بوستان کتاب

(مرکز چاپ و نشر دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم)

● چاپ و صحافی: جایخانہ مؤسسہ استان کراچی

• نوبت چاپ: ششم / ۱۳۹۷ • شمارگان: ۱۰۰ • بهای: ۲۱ تومان

تمامی حقوق © محفوظ است

printed in the Islamic Republic of Iran

♦ دفتر مرکزی: قم، خرمشهر (صفائیه)، ص ب ۹۱۷ / ۳۷۱۸۵، تلفن: ۷-۳۷۴۲۱۵۵، شماره: ۳۷۷۴۲۱۱۴، تلفن پخش: ۳۷۷۳۳۲۶

❖ فروشگاه مرکزی قم: چهارراه شهدا (عرضه ۱۲۰۰۰ عنوان کتاب با همکاری ۱۷۰ ناشر)

✽ فروشگاه شماره ۲: تهران، خیابان انقلاب، بین وصال و فلسطین، پلاک ۹۵۱، تلفن: ۶۶۹۶۰۸۷۸

❖ فروشگاه شماره ۳: مشهد، چهارراه خمسری، مجتمع پاس، جنب دفتر تبلیغات اسلامی شعبه خراسان رضوی، تلفن: ۳۲۲۳۳۶۷

✽ فرہنگیاء شمارہ ۴: اصفہان، چہار راہ کرمان، جنب دفتر تبلیغات اسلامی شعبہ اصفہان، تلفن: ۳۲۲۲۰۳۷۰

♦ فروشگاه شماره ۵ (رنگین کمان، فروشگاه کودک و نوجوان): قم، چهارراه شهدا، بیش خیابان لرم، تلفن: ۳۷۷۴۲۰۷۹

اطلاع از تازه های نشر از طریق پیام کوتاه (SMS)، با ارسال شماره همراه خود به ۱۰۰۰۲۱۵۵ و یا ارسال درخواست

E-mail: info@bustaneketab.com بیست الکترونیک مؤسسه

جدیدترین آثار مؤسسه و آشنایی بیشتر با آن در وب سایت: <http://www.bustaneketab.com>

با قدرانی از همکاری که در تولید این اثر نقش داشتند

• **اعضای شورای بررسی آثار** : همکاران پژوهشکده فرهنگ و معارف قرآن ، دبیر شورای کتب و سرپرستار: ابوالفضل لاریقندار ، ویراستار: محمد زارعی حبیب آبادی

• **چکیده عربی- ولسی قرآنی** : چکیده انگلیسی: فائزه اسماعیلی ، فیها: مصطفی محبوبی ، اصلاحات حروف و نگار: الهام قزوینلو ، صفحه آرایی: سیمین ملازاده و احمد مؤتمنی ، نمونه خوانی: سیدرضا هدایتی ، کنترل نمونه خوانی: محمدجواد مصطفوی ، کنترل فنی صفحه آرایی: سیدرضا موسوی منش ، کار شانس طراحی و گرافیک: مسعود نجابتی ، طراح جلد: حسین میرزایی ، اندازه آماسسازی: حمیدرضا تیموری ، اندازه چاپخانه: سید محمد مهدی و سایر همکاران لیتوگرافی چاپ و صحافی ، مدیر تولید: عبدالهادی اشرفی

رئيس مجلس
مهندسين مصري

فهرست مطالب

۱۱	سخنی با خواننده
۱۵	مقدمه ویراست دوم
۱۹	درس اول: آیات ۹۷-۹۳
۱۹	آیه ۹۳
۲۱	آیه‌های ۹۴ و ۹۵
۲۳	آیه‌های ۹۶ و ۹۷
۲۸	درس دوم: آیات ۹۸-۱۰۲
۲۸	آیه‌های ۹۸ و ۹۹
۳۰	آیه‌های ۱۰۰ و ۱۰۱
۳۳	آیه ۱۰۲
۳۶	درس سوم: آیات ۱۰۳-۱۰۷
۳۷	آیه ۱۰۳
۳۹	آیه‌های ۱۰۴ و ۱۰۵
۴۱	آیه‌های ۱۰۶ و ۱۰۷
۴۴	درس چهارم: آیات ۱۰۸-۱۱۲

۴۴	آیه‌های ۱۰۸ و ۱۰۹
۴۷	آیه ۱۱۰
۴۹	آیه ۱۱۱
۵۰	آیه ۱۱۲
۵۳	درس نهم: آیات ۱۱۳ - ۱۱۷
۵۳	آیه‌های ۱۱۳ و ۱۱۴
۵۶	آیه‌های ۱۱۵ و ۱۱۶
۵۸	آیه ۱۱۷
۶۱	درس ششم: آیات ۱۱۸ - ۱۲۱
۶۱	آیه ۱۱۸
۶۲	آیه ۱۱۹
۶۶	آیه ۱۲۰
۷۰	درس هفتم: آیات ۱۲۱ - ۱۲۶
۷۰	آیه‌های ۱۲۱ و ۱۲۲
۷۳	آیه‌های ۱۲۳ و ۱۲۴
۷۵	آیه ۱۲۵
۷۷	آیه ۱۲۶
۷۹	درس هشتم: آیات ۱۲۷ - ۱۳۳
۷۹	آیه‌های ۱۲۷ و ۱۲۸
۸۱	آیه ۱۲۹
۸۲	آیه‌های ۱۳۰، ۱۳۱ و ۱۳۲
۸۵	آیه ۱۳۳
۸۷	درس نهم: آیات ۱۳۴ - ۱۳۸
۸۷	آیه ۱۳۴

۸۹	آیه ۱۳۵
۹۱	آیه ۱۳۶
۹۳	آیه‌های ۱۳۷ و ۱۳۸
۹۶	درس دهم: آیات ۱۳۹-۱۴۳
۹۶	آیه‌های ۱۴۰، ۱۴۱ و ۱۴۲
۱۰۱	آیه‌های ۱۴۱ و ۱۴۲
۱۰۴	درس یازدهم: آیات ۱۴۴-۱۴۶
۱۰۴	آیه ۱۴۴
۱۰۶	آیه ۱۴۵
۱۰۸	آیه ۱۴۶
۱۱۲	درس دوازدهم: آیات ۱۴۷-۱۵۱
۱۱۲	آیه ۱۴۷
۱۱۳	آیه ۱۴۸
۱۱۵	آیه‌های ۱۴۹ و ۱۵۰
۱۱۷	آیه ۱۵۱
۱۲۱	درس سیزدهم: آیات ۱۵۲ و ۱۵۳
۱۲۱	آیه ۱۵۲
۱۲۵	آیه ۱۵۳
۱۲۹	درس چهاردهم: آیات ۱۵۴ و ۱۵۵
۱۲۹	آیه ۱۵۴ (بخش اول)
۱۳۲	آیه ۱۵۴ (بخش دوم)
۱۳۴	آیه ۱۵۵
۱۳۷	درس پانزدهم: آیات ۱۵۶-۱۵۹
۱۳۷	آیه ۱۵۶

۱۳۹	آیه‌های ۱۵۷ و ۱۵۸
۱۴۱	آیه ۱۵۹
۱۴۶	درس شانزدهم: آیات ۱۶۰-۱۶۴
۱۴۶	آیه ۱۶۰
۱۴۸	آیه ۱۶۱
۱۵۰	آیه‌ها ۱۶۱ و ۱۶۳
۱۵۲	آیه ۱۶۴
۱۵۵	درس هفدهم: آیات ۱۶۵-۱۶۸
۱۵۵	آیه‌های ۱۶۵ و ۱۶۶
۱۵۸	آیه‌های ۱۶۷ و ۱۶۸
۱۶۳	درس هجدهم: آیات ۱۶۹-۱۷۴
۱۶۳	آیه‌های ۱۶۹ و ۱۷۰
۱۶۶	آیه‌های ۱۷۱ و ۱۷۲
۱۶۸	آیه‌های ۱۷۳ و ۱۷۴
۱۷۲	درس نوزدهم: آیات ۱۷۵-۱۷۹
۱۷۲	آیه ۱۷۵
۱۷۴	آیه‌های ۱۷۶ و ۱۷۷
۱۷۶	آیه ۱۷۸
۱۷۹	آیه ۱۷۹
۱۸۳	درس بیستم: آیات ۱۸۰-۱۸۳
۱۸۲	آیه ۱۸۰
۱۸۴	آیه‌های ۱۸۱ و ۱۸۲
۱۸۷	آیه ۱۸۳
۱۹۱	درس بیست و یکم: آیات ۱۸۴-۱۸۶

۱۹۱	آیه ۱۸۴
۱۹۳	آیه ۱۸۵
۱۹۶	آیه ۱۸۶
۱۹۹	درس بیست و دوم: آیات ۱۸۷-۱۹۱
۱۹۹	آیه ۱۸۷
۲۰۱	آیه های ۱۸۸ و ۱۸۹
۲۰۳	آیه های ۱۹۰ و ۱۹۱
۲۰۸	درس بیست و سوم: آیات ۱۹۲-۱۹۷
۲۰۸	آیه های ۱۹۲ و ۱۹۳
۲۱۱	آیه ۱۹۴
۲۱۲	آیه ۱۹۵
۲۱۷	درس بیست و چهارم: آیات ۱۹۶-۲۰۰
۲۱۷	آیه های ۱۹۶ و ۱۹۷
۲۱۸	آیه ۱۹۸
۲۲۰	آیه ۱۹۹
۲۲۲	آیه ۲۰۰
۲۲۷	درس بیست و پنجم: آیات ۲۰۱-۲۰۴
۲۲۷	آیه ۲۰۱
۲۳۰	آیه های ۲۰۲ و ۲۰۳
۲۳۱	آیه ۲۰۴
۲۳۶	درس بیست و ششم: آیات ۲۰۵-۲۰۸
۲۳۶	آیه ۲۰۵
۲۳۸	آیه ۲۰۶
۲۴۰	آیه های ۲۰۷ و ۲۰۸

۲۴۴	درس بیست و هفتم: آیات ۹-۱۱
۲۴۴	آیه های ۹ و ۱۰
۲۴۷	آیه ۱۱
۲۵۲	درس بیست و هشتم: آیه ۱۲
۲۵۲	آیه ۱۲ بخش اول
۲۵۲	آیه ۱۲ (بخش دوم)
۲۵۸	درس بیست و نهم: آیات ۱۳-۱۶
۲۵۸	آیه ۱۳
۲۶۰	آیه ۱۵
۲۶۲	آیه ۱۶
۲۶۵	درس سی ام: آیات ۱۷-۱۹
۲۶۵	آیه ۱۷
۲۶۷	آیه ۱۸
۲۶۹	آیه ۱۹
۲۷۳	درس سی و یکم: آیات ۲۰ تا بخشی از ۲۳
۲۷۳	آیه های ۲۰ و ۲۱
۲۷۶	آیه ۲۲
۲۷۷	بخش اول آیه ۲۳
۲۸۰	درس سی و دوم: بخش دوم آیه ۲۳ و آیه ۲۴
۲۸۰	آیه ۲۳ (بخش دوم)
۲۸۳	آیه ۲۴

سخنی با خواننده

قرآن، تنها کتاب آسمانی است که از تحریف مصون مانده و تنها کلامی است که در اوج فصاحت و بلاغت، هدایت و رسگاری را نوید داده و عالی ترین معارف غیب الهی را با آهنگی روح نواز به جهان عرضه کرده است. اقتضای جهان شمولی و جاودانگی قرآن کریم این است که در تمام اعصار، محمل طریقت و روشتی بخش ظلمت، جهل، حیرت و گمراهی باشد و پیشرفت و تکامل علوم از نازگی آن نکاهد و محوریت پیام آسمانی را مخدوش نسازد.

غفلت کردن از این منبع نورانی انسان ساز، ستمی نابخشودن به حق بشر به شمار می رود. قرآن، این منبع نورانی، باید محور درسی علوم انسان ساز، معارف آموزشی، به ویژه حوزه های علمیه قرار گیرد و این مهم آن گاه جامه عمل می پوشد که کتاب های آموزش تفسیر قرآن کریم به گونه ای تدوین شود تا دانش پژوه را گام به گام با این قرآن آشنا کند.

تدوین تفسیر آموزشی

از جمله کاستی های نظام آموزش کشور، فقدان متون آموزشی در زمینه تفسیر قرآن می باشد و نیاز به تفسیر آموزشی برای سطوح مختلف، مورد اتفاق مراکز آموزشی حوزه های علمیه و فقدان آن مایه تأسف است. بر این اساس، مراکز آموزش های

تخصصی تبلیغ حوزه علمیه قم برای تأمین متون آموزشی مورد نیاز، تألیف کتاب‌های آموزشی تفسیر قرآن را از اولویت‌های خود قرار داده و اجرای آن را از پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی درخواست کرده است.

پژوهشکده فرهنگ و معارف قرآن پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، این مهم را برعهده گرفته و گروه تفسیر ترتیبی و ترجمه قرآن، موظف شد که در این باره طرحی جامع ارائه دهد. پس از ترسیم طرح برای سطوح مختلف، نمونه‌هایی نیز آماده شد و در جلسات شورای علمی گروه با حضور حجة الاسلام و المسلمین آقای نبوی، مسئول مرکز آموزش‌های تخصصی تبلیغ حوزه علمیه قم بررسی گردید و پس از تکمیل و برطرف شدن کاستی‌های آن در شورای پژوهشی پژوهشکده و تصویب نهایی در شورای پژوهشی پژوهشگاه، آخرین آن بر عهده محقق فرهیخته، جناب حجة الاسلام و المسلمین آقای سید محمد رضا صفه، نهاده شد که ایشان به شایستگی از عهده انجام دادن آن برآمدند.

نمایی از مراحل تفسیر آموزشی

مجموعه «تفسیر آموزشی» در پنج مرحله ارائه می‌شود. در هر مرحله، بعدی از ابعاد آیات یا روشی از روش‌های تفسیری تشریح می‌گردد:

اول: تبیین معنای مفردات به همراه تعیین هیئت کلمات و ویژگی‌های آن‌ها؛

دوم: بیان کردن جایگاه هر کلمه در جمله و جایگاه جمله در کلام؛

آموزش این دو مرحله، دانش‌پژوه را بر دریافت معانی آیات با توجه به نظام واژه‌ها و جایگاه آن‌ها و نیز بر کاربرد ادبیات (صرف و نحو) در فهم آیات توانمند می‌کند. بدیهی است که مراحل یادشده، نخستین گام و اساسی‌ترین مرحله از مراحل فهم و تفسیر قرآن کریم است و در این دو مرحله، ترجمه تحت‌اللفظی آیات و نکته‌های تفسیری به فراخور سطح علمی دانش‌پژوهان بیان می‌شود.

سوم: اهتمام بر استخراج کردن نکته‌ها و پیام‌های بلاغی، همراه بیان نمودن واژگان

جدید که در مراحل پیشین، معانی آن‌ها بیان نشده است و نیز شرح دادن وجه اعرابی کلمه‌هایی که در فهم آیات ضرورت دارد؛

چهارم: تفسیر آیات براساس روش تفسیر قرآن به قرآن که مهم‌ترین روش تفسیری می‌شد؛

پنجم: تفسیر آیات براساس روش تفسیر مأثور و به‌کارگیری سنت در تفسیر قرآن. در هر مرحله، در جزء قرآن تفسیر می‌شود و هر جزء در یک مجلد منتشر می‌گردد. هر مجلد ۳۲ درس دارد و هر درس هشت تا یازده سطر قرآن را در بر می‌گیرد.

ویژگی‌های این مجموعه تفسیری

در این مجموعه دغدغه‌های علمی و فقهی شده است که همه مطالب بازگو شود، به الفاظ قرآن و ساختار جمله‌های آیات مستند باشد و با تأویل آیات و توجیه آن‌ها برخلاف ظاهرشان پرهیز شود. بدیهی است که نباید از قرائن قرآنی که هر گوینده‌ای می‌تواند به اتکال آن‌ها مراد خویش را بنمایاند غفلت شود که در حقیقت آن قرائن، شکل‌دهنده ظواهر هستند. توجه به این روش تفسیری، رعایت کردن اصول آن دانش‌پژوه را از فروافتادن به ورطه تفسیر به رأی باز می‌دارد و نیز موجب می‌شود تفسیرهایی را که آرای شخصی مفسران در آن‌ها نقش داشته است، بشناسد.

این مجموعه بر آن است که دانش‌پژوه قرآنی در فرآیند آموزش، خود با اتکا به ابزار تفسیر، مفاهیم آیات را دریابد و اساتید، او را در مسیر دریافت مفاهیم و معارف قرآنی راهنمایی کنند. این اثر تفسیری متناسب با سطح علمی دانش‌پژوهان قرآنی تدوین یافته است و در هر مرحله، هم‌گام با ارتقای علمی آنان، متن تفسیری نیز ارتقا می‌یابد تا مطالب ارائه‌شده، فراتر و فروتر از سطح علمی مخاطب نباشد.

پیش‌نیازهای هریک از مراحل پنج‌گانه به ترتیب عبارت است از:

مرحله اول: روخوانی قرآن کریم، فراگیری کتاب‌های صرفی و آشنایی با

اصطلاحات آن‌ها؛

مرحله دوم: آشنایی با اصطلاحات علم نحو؛
 مرحله سوم: آشنایی با قواعد و اصطلاحات علوم بلاغی؛
 مرحله چهارم: آشنایی با اصطلاحات و قواعد رایج علم اصول؛
 مرحله پنجم: آشنایی با قواعد و اصول کلی علم حدیث.

سپاس

در بیان، لازم می‌دانم از جناب حجة الاسلام و المسلمین، آقای سید محمد رضا صفوی که در تألیف این اثر ارزشمند زحمات فراوانی کشیدند و نیز از حجة الاسلام و المسلمین آقای سید صفی حسینی که در تنظیم آن با مؤلف همکاری مستمر داشتند و ناظر محترم، جناب حجة الاسلام، المسلمین آقای محمدعلی مهدوی که با دقت‌های عالمانه خود بر غنای آن افزودند و دیگر همکاران ارجمند که در جهت تقویت و ارتقای آن نقش ارزنده‌ای ایفا کردند؛ به‌ویژه اساتید و همکاران علمی گروه، حجج اسلام آقایان: یعقوب جعفری، علی اسلامی، ابوالعباس طالبی دارابی، سیدعلی اکبر حسینی، محمد رضا انصاری محلاتی، محمد کاظم شاکر رحیم‌چینی، فرزاد گرامی، حجج اسلام آقایان: محمد حسن حاج حسینی (نبوی) و عباس حسینی و مدیر محترم گروه، حجة الاسلام و المسلمین جناب آقای سیدعلی اکبر حسینی سپاس‌گزاری کنم.

رئیس پژوهشکده فلسفه و معارف قرآن

محمد صادق یوسفی مقدم

مقدمه ویراست دوم

پس از انتشار چهار مجلد از تفسیر آموزشی و با گذشت چند سال از تدریس آن، قوت و کاستی‌های آن آشکار شد و از طریق معاونت تبلیغ به پژوهشکده فرهنگ و معارف قرآن گزارش گردید. ایشان بر این، نشستی با حضور استادان عرصه تفسیر و متون درسی و مسئولان مربوطه در مشهد، اعلام و فرهنگ اسلامی جهت نقد و ارزیابی تفسیر آموزشی تشکیل شد که دیدگاه‌های آنان راهنمای ما در ارتقای این مهم گردید.

انتقادهای بر محورهای کلی ذیل متمرکز بود:

۱. تحلیل صرفی و نحوی کلمات هر درس بیش از نیاز مخاطبان و میزان ساعت

کلاس است؛

۲. مطالب و نکته‌های تفسیری در قیاس با دیگر مطالب کم‌رنگ‌تر است؛

۳. حجم درس‌ها و کتاب‌ها متفاوت است.

این انتقادهای و برخی اشکال‌های جزئی و موردی دیگر، ضرورت بازنگری

جلدهای یکم تا چهارم را نشان داد و در دستور کار قرار گرفت و فرجام کار چنین

شد:

۱. بخشی که ساختار صرفی کلمات را توضیح می‌داد حذف گردید و در موارد نادر

که ضرورت آن احساس می‌شد به پاورقی ارجاع داده شد.

۲. آموزه‌ها و نکته‌های تفسیری بسیاری افزوده شد.
۳. نکته‌های صرفی در جلد یکم و دوم که پایه ترجمه آیه یا نکته تفسیری و برداشت از آیه محسوب می‌شد، برجسته گردید.
۴. نکته‌های نحوی در جلد سوم و چهارم که می‌توانست پایه ترجمه آیه یا نکته تفسیری و برداشت از آیه محسوب شود برجسته گردید.
۵. بر درس‌های شش صفحه تقریبی سید کلمه‌ای تنظیم شد.
۶. در بخش آیه، پس از بخش واژه‌ها، مطالب اساسی آیه و پیوند آن‌ها با آیه‌های قبل بیان شد.
۷. هر جزء قرآن ۳۲ قسمت شده است و هر قسمت که شامل چند آیه می‌شود، یک درس را تشکیل می‌دهد.
۸. رویه آن است که هر آیه به‌طور مجزا تفسیر و تبیین گردد، مگر این‌که کوتاه باشد که در آن صورت، دو یا سه آیه به‌طور مجزا تفسیر و تبیین می‌شود و اگر آیه طولانی باشد به چند بخش تقسیم می‌گردد. هر قسمت به صورت مجزا شرح داده می‌شود.
۹. یک آیه به چند بخش تقسیم می‌شود و ترجمه و تفسیر مقابل آن می‌آید (در این مجلد برخلاف مجلدات پیشین، ترجمه آیات به سبک تفسیر عرانیه می‌شود).
۱۰. پس از مطرح کردن آیه و ترجمه آن، در عنوان «واژه‌ها» معنای کلمات بیان می‌شود. در این مجلد، ساختار صرفی افعال بیان نمی‌شود و به برگردان معنای صرفی آن‌ها اکتفا می‌گردد، مگر در مواردی خاص.
۱۱. بخش دیگر که بخش اصلی است با عنوان «شرح و بیان» عرضه می‌گردد. در این بخش، هر آیه به چند بخش تقسیم و هر کدام شرح داده می‌شود و نکته‌های تفسیری و برداشت‌های آن بیان می‌گردد.
۱۲. «آزمون»، آخرین بخش هر درس است. در این بخش، سؤال‌های گوناگونی مطرح می‌شود که بیشتر آن‌ها یک هدف را دنبال می‌کنند و آن، توجه دادن به

خصوصیات کلمات آمده‌است تا مقدمه فهم درست آیات و ترجمه دقیق آن‌ها، که از هدف‌های مجلدات نخستین این مجموعه تفسیری است، فراهم شود.

سخن می‌با اساتید معزز

شما گرامیان، خوب می‌دانید که تفسیر به رأی در قرآن کریم از مهالک است و نیز می‌دانید که در مذهب اصرار، به‌ویژه در عصر ما - به دلایلی که اکنون جای پرداختن به آن‌ها نیست - تفسیر به رأی شایع است و برداشت‌های شخصی، سلیقه‌ای، ذوقی و... رواج بسیاری دارد و هر کس هر باور و عقیده‌ای دارد، چه در علوم و فنون اجتماعی و چه در کلام و فقه، آن را به گونه‌ای به قرآن مستند می‌کند. راه پیش‌گیری اولیه، تأکید بر فهم درست الفاظ و جملات آمده‌است و این مهم در گرو فهم درست واژه‌ها و دریافت زبان قرآن می‌باشد لذا: آن‌ها به «ادبیات عرب» تعبیر می‌شود. از این‌روست که در این مجموعه تفسیری بر فهم درست واژه‌ها تأکید فراوانی می‌شود و در همه بخش‌های این تفسیر، حتی در بخش از مون‌خاسته‌هایی می‌کند.

سیدمحمد رضا صفوی

۱۳۹۴/۱۱/۲۹